

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Sučanskej a sudcov JUDr. Emila Franciscyho a JUDr. Eleny Siebenstichovej, v právnej veci žalobcu **B. I.**, bývajúceho v P.P., zastúpeného JUDr. Š. K., advokátom so sídlom v S., proti žalovanej **R., a.s.** so sídlom v B., IČO: X., zastúpenej JUDr. J. H. advokátom so sídlom v .B., **o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 7 C 290/2005, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 2. marca 2011 sp. zn. 15 Co 460/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanej do 3 dní náhradu trov dovolacieho konania vo výške 118,70 € na účet JUDr. J. H., advokáta so sídlom v .B. na účet vedeným v S., a.s. číslo účtu X., IBAN: S., BIC: L..

O d ô v o d n e n i e

Okresný sud Bratislava II rozsudkom z 26. septembra 2008 č.k. 7 C 290/2005-168 uložil žalovanej povinnosť uviesť ospravedlnenie v znení: „V denníku N. zo dňa 19. 12. 2005 sme v článku s názvom „A. D. chcú zlikvidovať!“ uviedli mimo iného aj toto: „Policajti majú prvého muža P. chrániť pred nájomným vrahom. Podľa zistení Nového času, nájomnú vraždu poslanca a primátora metropoly pod T. si mal údajne objednať istý popradský podnikateľ. Za službu mal pravdepodobne už aj zaplatiť vykonávateľovi. Podnikateľ pôvodcom M. prevádzkoval 14 rokov espresso na námestí. Mesto P. mu však ako vlastník nebytového priestoru dalo výpoveď“ čím sme neoprávnene zasiahli do práva tohto

podnikateľa, ktorým je pán B. I., na česť a dôstojnosť. Týmto sa pánovi B. I. ospravedľujeme.“ Súd taktiež uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 100 000 Sk titulom nemajetkovej ujmy a nahradiť trovy konania a vo zvyšku žalobu zamietol. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalovaná ako vydavateľka denníka N. uverejnením článku 19. decembra 2005, ktorého časť bola citovaná vo výrokovvej časti rozsudku, neoprávnene zasiahla do práva na ochranu osobnosti žalobcu, najmä do jeho občianskej cti, dobrého mena a ľudskej dôstojnosti. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že žalovaná v predmetnom článku uviedla, že žalobca si mal objednať nájomnú vraždu poslanca a primátora mesta P., ktorým toho času bol A. D.. Aj keď žalovaná neuverejnila meno a priezvisko žalobcu alebo fotografiu žalobcu, uviedla ale v článku také jeho identifikačné znaky (podnikateľ, pôvodom M., ktorý prevádzkoval 14 rokov espresso na námestí), na základe ktorých osoby, ktoré žalobcu poznajú, vedeli o koho sa jedná, čo bolo preukázané aj svedeckými výpoveďami. K tvrdeniu žalovanej, ktorá na svoju obhajobu uvádzala, že v článku použil slová ako „údajne“, „pravdepodobne“ súd skonštatoval, že použitie týchto slov ju nezbaňuje zodpovednosti za nepravdivosť zverejnených informácií a za zásah do práv na ochranu osobnosti. Z vykonaného dokazovania tiež vyplynulo, že na podklade informácii osoby konajúcej v prospech policajného zboru, KR PZ Prešov uznesením zo 16. decembra 2005 Č. začalo trestné stíhanie vo veci prípravy vraždy primátora A. D. podľa § 219 ods. 1 a § 7 ods. 1 Trestného zákona. Podozrivým v čase začatia trestného stíhania vo veci bol žalobca. Počas nasledujúceho vyšetrovania sa informácie, pre ktoré začalo trestné stíhanie, nepotvrdili, preto bolo trestné stíhanie v tejto veci právoplatne zastavené 25. apríla 2006 bez toho, aby bolo vznesené obvinenie konkrétnej osoby. V tejto súvislosti súd uviedol, že je nepochybne vecou verejného záujmu, aby žalovaná informovala verejnosť o podozreniach z prípravy nájomnej vraždy verejne činnnej osoby, avšak v štádiu, keď existujú iba nepreverené podozrenia a nebolo ani vznesené formálne obvinenie voči konkrétnej osobe, nie je na mieste uverejniť informáciu, že sa tohto skutku „údajne“ dopustila konkrétna osoba. Za daných okolností, keď v čase uverejnenia článku existovali len neoverené podozrenia voči konkrétnej osobe, hoci získané autorom článku z obsahu správ orgánov činných v trestnom konaní, nebolo namieste publikovať neoverené informácie o údajnom páchatel'ovi, ale len o skutku ako takom. Podľa názoru súdu uverejnenie informácie v tlači o tom, že určitá osoba si mala objednať nájomnú vraždu, je informáciou spôsobilou zasiahnuť do práv na ochranu osobnosti a „pošpinit“ dobré meno a česť dotknutej osoby, preto žalobe v časti o uverejnenie ospravedlnenia „z väčšej časti vyhovel a v nepodstatnej, nadbytočnej časti“ navrhovaného ospravedlnenia zamietol. Z výpovedí

svedkovi tiež vyplynulo, že po zverejnení sporného článku sa zhoršili spoločenské vzťahy medzi žalobcom a svedkami, ktorí si začali od žalobcu držať väčší odstup, skončili sa ich priateľské vzťahy, čo svedčí o značnej miere zníženia dôstojnosti a vážnosti žalobcu v spoločnosti a odôvodňuje aj priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do práv na ochranu osobnosti žalobcu. Pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy súd prihliadol na to, že článok bol uverejnený v denníku s vysokým nákladom a čítanosťou, pričom intenzitu zásahu a rozsahu následkov zásahu do chránených práv žalobcu vyhodnotil súd ako vysokú, preto priznal žalobcovi zadosťučinenie v peniazoch vo výške 100 000 Sk. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol, pretože žalobca náhradu v tejto výške dostatočne neodôvodnil a nepreukázal. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 3 O.s.p.

Na odvolanie účastníkov Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo 4. novembra 2009 sp. zn. 15 Co 562/2008 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil vo výrokoch o povinnosti žalovanej uverejniť ospravedlnenie, zaplatiť žalobcovi sumu 100 000 Sk spolu s náhradou trov konania a vo výroku o zamietnutí návrhu žalobcu na uloženie povinnosti žalovanej zaplatiť 4 900 000 Sk. Žalovanej súd uložil povinnosť nahradiť aj trovy odvolacieho konania. Odvolací súd sa stotožnil s právnymi závermi súdu prvého stupňa, že uverejnením predmetného článku, podľa ktorého bolo možné identifikovať žalobcu, došlo k zásahu do jeho osobnostných práv na ochranu jeho cti, ľudskej dôstojnosti, keďže bol spájaný so spáchaním trestného činu vraždy v štádiu prípravy za situácie, keď voči jeho osobe nebolo ešte vznesené obvinenie. K určení výšky nemajetkovej ujmy odvolací súd uviedol, že žalobcom požadovaná nemajetková ujma vo výške 5 000 000 Sk je neprimeraná a nezodpovedá miere, v akej došlo k zníženiu jeho dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti. Tejto miere vzhľadom na výpovede svedkov – čašníkov v hoteli G., zodpovedá náhrada nemajetkovej ujmy vo výške určenej súdom prvého stupňa. Rozhodnutie o trovách konania súd odôvodnil § 142 ods. 3 O.s.p., keďže v časti o uverejnenie ospravedlnenia bol žalobca neúspešný len v nepatrnej časti a v časti o výške nemajetkovej ujmy záviselo rozhodnutie od úvahy súdu.

Na podklade ústavnej sťažnosti žalovanej Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom z 28. októbra 2010 sp. zn. IV. ÚS 107/2010-58 (ďalej len „nález“) zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 4. novembra 2009 sp. zn. 15 Co 562/2008 a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že pri posudzovaní, či krajský súd namietaným rozsudkom ústavne akceptovateľným a udržateľným spôsobom rozhodol

vo veci sporu na ochranu osobnosti medzi žalovanou ako vydavateľom denníka N. a žalobcom ako súkromnou osobou, rozhodnutiami všeobecných súdom došlo k zásahu do práva Ústavou garantovanej slobody prejavu sťažovateľa, t.j. došlo k jej obmedzeniu, a preto bolo potrebné posúdiť, či z ústavného hľadiska išlo o akceptovateľné obmedzenie slobody. Obmedzenie akéhokoľvek základného práva alebo slobody, a teda aj slobody prejavu možno považovať za ústavne akceptovateľné len vtedy, ak ide o obmedzenie, ktoré bolo ustanovené zákonom, resp. na základe zákona, zodpovedá niektorému ustanovenému legitímnemu cieľu a je nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na dosiahnutie sledovaného cieľa, t.j. ospravedlňuje ho existencia naliehavej spoločenskej potreby, a je primerané, t.j. v súlade so zásadou proporcionality. V danom prípade išlo o obmedzenie slobody prejavu žalovanej na zákonomnom podklade, ktorý tvorili ustanovenia § 11 a nasledujúce Občianskeho zákonníka. Zároveň ale išlo o obmedzenie, ktoré sledovalo ochranu práva na súkromie, čo nepochybne možno považovať za legitímny cieľ, ktorým je ochrana osobnosti (občianskej cti, resp. dobrej povesti). Preto v prípade konfliktu vo vnútri systému základných práv a slobôd, tak ako v posudzovanej veci, keď v konflikte je na jednej strane najmä právo na ochranu cti, dôstojnosti, či súkromia žalobcu a na druhej strane právo žalovanej na slobodu prejavu a právo na informácie, je potrebné uvedený konflikt riešiť prostredníctvom zásady proporcionality. Po vykonaní testu proporcionality spočívajúcom v hľadaní objektivizovaných odpovedí na otázky KTO, O KOM, ČO, KDE, KEDY a AKO v danom prípade „hovril“, resp. uverejnil informácie, dospel ústavný súd k záveru, že žalovaná uverejnením sporného článku neprekročila hranice slobody prejavu, a preto ani nezasiahla neprípustným spôsobom do osobnostných práv žalobcu.

V odpovediach na uvedené otázky ústavný súd uviedol nasledovné:

1. KTO zásah do práva na ochranu osobnosti vykonal – sťažovateľ (žalovaná) je vydavateľom denníka N., kde bol článok uverejnený a je nositeľom slobody prejavu, a preto sa na ňu vzťahuje zvýšená ochrana.
2. O KOM bol inkriminovaný článok. Informácie sa týkali primátora mesta P. a poslanca Národnej rady SR A. D., t.j. osoby vo verejnej funkcii, pričom článok priniesol informácie týkajúce sa ohrozenia života A. D., t.j. osoby, ktorá vykonávala verejnú funkciu. Otázkou verejného záujmu je aj osobná bezpečnosť ústavných činiteľov a politikov a A. D. vykonával v tom čase funkciu primátora mesta P. a funkciu poslanca Národnej rady. Na druhej strane článok sa týkal aj žalobcu a bol objektívne spôsobilý vyvolať negatívny zásah do jeho osobnostnej sféry, avšak v tomto článku nebolo uvedené meno žalobcu, ani jeho fotografia, jeho identifikácia vychádzala len z informácie, že osobou podozrivou je istý podnikateľ

pôvodom M., ktorý prevádzkoval 14 rokov espresso na námestí. Mesto P. mu však ako vlastník nebytového priestoru dalo výpoveď identifikovať mohol žalobcu len obmedzený počet denníka N., resp. časť obyvateľov P..

3. ČO bolo obsahom inkriminovaného článku. Boli to nepochybne veci dôležitého verejného záujmu, ohrozenie osobnej bezpečnosti poslanca NR SR a primátora mesta P. A. D. v súvislosti s výkonom jeho verejnej funkcie. Išlo o veci, v ktorých sú novinári a médiá, aj sťažovateľ v súlade so svojimi úlohami a poslaním demokratickej spoločnosti povinní informovať, pričom verejnosť má právo takéto informácie dostať. Sťažovateľ uverejnil iba informácie, ktoré úzko súviseli s podstatou veci, t.j. s ohrozením bezpečnosti života ústavného činiteľa. Informácie týkajúce sa žalobcu mali úzku vecnú súvislosť s predmetnou kauzou, naznačovali možný motív.

4. KDE bol inkriminovaný článok uverejnený. Sporný článok bol uverejnený v denníku N., ktorý má celoslovenskú pôsobnosť a vysoký náklad, nie však v televízii či inom elektronickom médiu, ktoré treba z hľadiska tohto kritéria posudzovať prísnejšie.

5. KEDY bol inkriminovaný článok uverejnený. Až potom, keď získal sťažovateľ informácie v ňom obsiahnuté štandardným spôsobom od orgánov činných v trestnom konaní, išlo o informácie, ktoré vyjadrovali stav ich poznania v čase uverejnenia článku. Tento záver nespochybňovali ani konajúce súdy. V čase uverejnenia článku existovali informácie, ktorými disponovali orgány činné v trestnom konaní, podľa ktorých mal žalobca konať tak, ako sa opisovalo v článku a sťažovateľ teda tieto informácie len sprostredkoval verejnosti, pričom verejnosť má právo na aktuálne informácie a zvlášť vtedy, ak sa týkajú otázok dôležitého verejného záujmu, jednak v článku boli uvedené veci dôležitého verejného záujmu, veci a informácie o ohrození života ústavného činiteľa ale tiež v ňom boli sprostredkované informácie o poznatkoch získaných orgánom činným v trestnom konaní, pričom vecou verejnou je aj činnosť štátnych orgánov, vrátane orgánov činných v trestnom konaní. Existuje verejný záujem na tom, aby verejnosť dostala informácie týkajúce sa ich činnosti. Úlohu novinárov je potom verejnosti tieto informácie sprostredkovať, nie je úlohou novinárov získané informácie od štátnych orgánov selektovať, t.j. rozhodovať o tom, ktoré informácie môže alebo nemôže verejnosť dostať, pretože verejnosť má právo na úplné a presné informácie. Novinári nemôžu znášať zodpovednosť za to, že šíria informácie poskytnuté orgánmi štátu. Pokiaľ ide o spôsob formulácie informácií v článku, ústavný súd konštatoval, že tieto neboli uverejnené formou faktov, ani formou hodnotiaceho úsudku, ale boli to informácie polemického charakteru (...si údajne mal objednať istý popradský podnikateľ...za službu mal pravdepodobne už aj zaplatiť...).

Podľa záverov ústavného súdu za daných okolností aj pri rešpektovaní skutočnosti, že údaje zverejnené o žalobcovi (opierajúce sa o informácie orgánov činných v trestnom konaní) umožnili určitému okruhu čitateľov denníka jeho identifikáciu, nemožno podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovať záver odvolacieho súdu, že pri konflikte slobody prejavu a práva na ochranu osobnosti bolo v danom prípade potrebné uprednostniť ochranu práva na ochranu osobnosti žalobcu.

Po zrušení a vrátení veci Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 2. marca 2010 sp. zn. 15 Co 460/2010 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrh zamietol a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanej trovy konania. Zamietnutie návrhu odôvodnil súd poukazom na záväzný právny názor ústavného súdu vyslovený v zrušujúcom náleze, podľa ktorého žalovaná realizovala svoje právo na slobodu prejavu a na slobodné rozširovanie informácii ústavne akceptovateľným spôsobom a nie prostredníctvom neprimeraného zásahu do ochrany osobnosti žalobcu. Vo svojom rozhodnutí podrobne uviedol obsah nálezu ústavného súdu a jeho skutkové i právne závery, z ktorých vychádzal pri svojom rozhodnutí po zopakovaní dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa (§ 213 ods. 3 O.s.p.), ku ktorému účastníci mali možnosť vyjadriť sa na pojednávaní. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie a žiadal, aby dovolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie tak, že uloží žalovanej povinnosť uverejniť ospravedlnenie a zaplatiť nemajetkovú ujmu 3 319,39 €. Namietal, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) správne zisteného skutkového stavu, pretože ústavným súdom vykonaný test proporcionality, z ktorého odvolací súd vychádzal pri svojom rozhodnutí, je vo viacerých bodoch nesprávny, resp. nepresný. Podľa jeho názoru pri rozhodovaní nebolo zohľadnené, že žalobcu bolo možné identifikovať podľa zverejneného článku obyvateľmi nielen P. ale aj v širšom okolí mesta P. (nielen blízkom), preto uvedenú informáciu považoval za veľmi nekorektnú. Tiež nebolo zohľadnené (pri posudzovaní odpovede na otázku „KDE“), že obsah denníka vydávaného žalovanou je dostupný popri tlačenej podobe aj na internete, preto mala byť uvedená otázka posudzovaná tak isto prísne ako uverejnenie informácie v televízii, či inom elektronickom médiu, o to viac, že tento článok bol uverejnený tak v novinách ako aj v elektronickom médiu. Dovolateľ nesúhlasil ani so správnosťou odpovede na otázku „KEDY“ bol inkriminovaný článok uverejnený, pretože

z výpovede autora článku novinára O. O. z 26. februára 2007 vyplýva, že žalovaná uverejnila článok na základe nepreverenej informácie, od polície „neštandardne“ získané a zverejnené informácie neboli predmetom ďalšieho preverovania, nakoľko prvotná informácia o podozrení z prípravy vraždy poskytnutá polícii pochádzala zo závadového prostredia. Podľa názoru dovolateľa v teste proporcionality vykonanom ústavným súdom založenom na hľadaní odpovedí na otázky „kto, o kom, čo, kde, kedy, ako“, odpovede na 4 z týchto otázok („o kom, čo, kde, kedy“) neboli zodpovedané správne a z týchto nesprávnych záverov vychádzal pri rozhodovaní odvolací súd pri zmene rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým žalobu zamietol.

Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolanie zamietnuť. Poukázala na viazanosť súdov právnym názorom ústavného súdu (§ 56 ods. 6 zákona č. 38/1992 Zb.) a uviedla, že ústavný súd už vyslovil svoj záväzný právny názor na konflikt základných práv a slobôd v kontexte prejednávanej veci a odvolací súd sa od vysloveného právneho názoru nemôže odchýliť, pretože by došlo k porušeniu princípu právnej istoty. Žiadala priznať náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods.1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, v prípade ktorého prípustnosť dovolania vyplýva z § 238 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods.1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods.1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je dôvodné.

Podľa § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Prípustnosť podania dovolania v danej veci vyplýva z ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p., pretože dovolaním je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej a žalobu zamietol.

Dovolací súd v zmysle § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. najskôr skúmal, či v konaní nedošlo k niektorej z procesných vád, ktoré sú taxatívne vymenované v § 237 O.s.p. O vadu v zmysle tohto ustanovenia ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Vady konania uvedené v § 237 O.s.p. neboli v dovolaní namietané a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo.

Plniac povinnosť, ktorá vyplýva z § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., dovolací súd ďalej skúmal, či v konaní nedošlo k niektorej z tzv. iných procesných vád majúcich za následok nesprávne rozhodnutie veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), takéto vady dovolacím súdom neboli zistené.

Dovolateľ v dovolaní uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. tvrdiac, že napadnutý zmeňujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Je nepochybné, že v posudzovanej veci sa žalobca voči žalovanej domáhal ochrany jeho osobnostných práv v dôsledku neoprávneného zásahu vo forme ospravedlnenia, zdržania sa neoprávnených zásahov a tiež náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 11 a § 13 Občianskeho zákonníka).

Treba uviesť, že v prípade stretu základného práva na slobodu prejavu podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru a čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy so základným právom na ochranu osobnosti, ktorého sa v konaní domáhal žalobca, zaručeného čl. 19 ústavy ako aj čl. 8 dohovoru,

presvedčivosť odôvodnenia rozhodnutia vyžaduje tiež detailné hodnotenie miery dôležitosti týchto práv za účelom riešenia ich kolízie a vysporiadanie sa s výkladovými východiskami k tejto otázke vyplývajúcimi z relevantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v ich prepojení na konkrétne okolnosti danej veci.

Ústavný súd vyslovil názor, podľa ktorého všetky základné práva a slobody sa chránia len v takej miere a rozsahu, dokiaľ uplatnením jedného práva alebo slobody nedôjde k neprimeranému obmedzeniu, či dokonca popretiu iného práva alebo slobody (IV. ÚS 256/07). Podľa judikatúry ESLP, ktorú ústavný súd konštantne zohľadňuje vo svojej rozhodovacej činnosti, sloboda prejavu predstavuje jeden zo základných pilierov demokratickej spoločnosti a jednu zo základných podmienok jej rozvoja a sebarealizácie jednotlivca. V niektorých situáciách však musí sloboda prejavu ustúpiť. Limitačné klauzuly v čl. 26 ods. 4 ústavy explicitne uvádzajú dôvody obmedzenia slobody prejavu, pričom ide o obmedzenia, ktoré musia zodpovedať vždy demokratickému charakteru spoločnosti. Dôvodom takéhoto obmedzenia môže byť aj „ochrana práv a slobôd iných“, teda okrem iného aj záruky vyplývajúce zo základného práva na ochranu osobnosti v rozsahu garantovanom v čl. 19 ústavy a konkretizovanom najmä v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka (IV. ÚS 107/2010). Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že obmedzenie akéhokoľvek základného práva alebo slobody, teda aj slobody prejavu, považuje za ústavne akceptovateľné len vtedy, ak ide o obmedzenie, ktoré bolo ustanovené zákonom, resp. na základe zákona a je nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na dosiahnutie sledovaného cieľa a je primerané, t.j. je v súlade so zásadou proporcionality (viď nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 4/02, I. ÚS 193/02, I. ÚS 416/2011, IV. ÚS 492/2012). Na tento účel judikatúra ústavného súdu i ESLP využíva test proporcionality (založený na hľadaní odpovedí na otázky KTO, O KOM, ČO, KDE, KEDY a AKO v danom prípade „hovoril“, resp. uverejnil informácie, ako tomu bolo aj v posudzovanej veci).

Námietky žalobcu v dovolaní, ktorými odôvodnil nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) považuje dovolací súd za neopodstatnené z nasledovných dôvodov :

Odvolací súd, ktorému vec bola vrátená na ďalšie konanie, je viazaný právnym názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý vyslovil v náleze z 28. októbra 2010 sp. zn. IV. ÚS 107/2010 (§ 56 ods. 6 zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov); táto viazanosť sa týka

posudzovania tak otázok hmotného práva, ako aj otázok, ktoré súvisia s aplikáciou procesných predpisov. Z obsahu uvedeného nálezu vyplýva, že (na základe sťažnosti žalovanej) pri posudzovaní konfliktu slobody prejavu a práva na informácie na jednej strane a práva na ochranu osobnosti na strane druhej, v danom prípade dospel k záveru, že sloboda prejavu a právo na informácie má v danom prípade prednosť pred právom žalobcu na ochranu osobnosti. Žalovaná uverejnením inkriminovaného článku v denníku N. realizovala svoje právo na slobodu prejavu a na slobodné rozširovanie informácií ústavou akceptovateľným spôsobom, a teda nedopustila sa neprimeraného zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcu. Uvedený právny záver je pre odvolací súd záväzný a odvolací súd tento právny záver rešpektoval a správne aj z tohto právneho záveru vychádzal pri svojom rozhodovaní.

Pokiaľ dovolateľ namietal, že odvolací súd pri posudzovaní dôvodnosti žaloby vychádzal zo záverov ústavného súdu, ktorý podľa dovolateľa zaujal nesprávny názor „minimálne“ v odpovediach na otázky „o kom, čo, kde, kedy“, jeho námietky neobstoja, pretože odvolací súd, ako bolo už vyššie uvedené, je viazaný tak právnymi ako i skutkovými závermi ústavného súdu vyslovenými v označenom náleze ústavného súdu, ktorý tieto otázky náležitým spôsobom odôvodnil, a to sa týka aj jeho podrobných odpovedí na otázky „o kom, čo, kde, kedy“ uverejnil predmetnú informáciu v denníku žalovanej. Dovolací súd sa stotožňuje preto so správnym právnym záverom odvolacieho súdu vysloveným v napadnutom rozsudku. So zreteľom na uvedené dovolací súd námietky dovolateľa v tomto smere s poukazom na nález ústavného súdu považoval za neopodstatnené.

Z uvedených dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd vec správne právne posúdil (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), preto dovolanie žalobcu smerujúce proti správne rozsudku odvolacieho súdu ako nedôvodné zamietol (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

V dovolacom konaní procesne úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalovaná podala návrh na priznanie náhrady trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.) a tieto aj vyčíslila. Dovolací súd jej priznal náhradu spočívajúcu v odmene advokáta (ktorý ju zastupoval aj pred súdmi nižších stupňov) za 1 úkon právnej služby poskytnutej vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu

z 10. apríla 2012 [§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“)]. Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby určil podľa § 10 ods. 1, 8 vyhlášky vo výške 91,29 €, čo s náhradou za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky, t.j. 7,63 € a daňou z pridanej hodnoty podľa § 18 ods. 3 vyhlášky vo výške 19,78 €, predstavuje spolu 118,70 €.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 13. augusta 2015

JUDr. Daniela S u ě a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková